

tatis à Christi consortio non abscedit. Ad Episcopatum Ierosolymitanum assumptos fuisse legimus Iacobum Minorem, & Simeonem ipsius Christi Domini consobrinos; quia, ceteris paribus, id licet, quod & Christus ipse docuit, qui in suo collegio consanguineos habuit & propinquos, quos fratres Domini ipsa nuncupat Scriptura sacra.

11. Verumtamen si Burac filius Abinomi, non ex tribu Ephraim, sed ex Benjamin tribu fuit oriundus, & ex consequenti nec maritus, nec consanguineus Debbara praedicandus, ex Chronicō Alexandrinō, ad annum 4102. ut utrumque Debbara sua in electione edoceret, non ex propinquis, aut de consanguineis, sive de sua tribu ad imperium elegit Duxem, sed alienum & extraneum, quā utilem & strenuum ad bella virum. Non enim consanguineus eligendus est, cū utilior aut dignior concurrit ad electionem alieus. Onus imperii Moysis Dominus allevare cupiens, illi præcipit Numerorum cap. 11. vers. 16. sic: *Congrega mihi septuaginta viros de senibus Israël, quos tu nosci quod senes populi sint, ac magistri, &c.* Divino jussui Princeps Moyses obtemperans, septuaginta viros adjutores ac consiliarii elegit. Verū electione peracta, reperti sunt duo viros in castris Eldad, & Meldad, maiores natū, qui non fuerunt electi, ex vers. 24. Inquirunt nunc sacræ Paginæ Interpretes, cur hos duos viros Moyses in suum principatus consortium non evexit, nec inter viros senes atque magistrōs annumeravit? Dubium solvit Scholastice historiæ magister Petrus Comestor cap. 4. hisce verbis: *Electos itaque septuaginta viros duxit Moyses ad ostium tabernaculi, prater duos, qui in castris remanserant, non ex contemptu, sed quia reputabant se dignos: quorum unus vocabatur Heldad, & alter Meldad: & erant (ut aiunt Hebrei) Fratres Moysi ex matre, sed non ex patre.* Rectissimas elector Moyses consanguineos & fratres suos, alioqui benemeritos, nequit evexit ad honores, non elegit ad principatum, malens extraneos eligere & sublevare ad thronum, quā consanguineos & fratres, ne electio potius carnali attribueretur affectui, & non recte rationi, aut justitiæ. Concionatorē loquimur; nam juxta textus littaram, haud negamus illos duos viros de numero fuisse septuaginta Seniorum.

Quod autem illis exceptis, dictum sit N. m. 11. vers. 24. de Moysi: *Congregans septuaginta viros de senibus Israël, quosflare fecit circa tabernaculum; & vers. 26. subjiciatur in textu: Remanserant autem in castris duo viros, &c.* optimè expositum invenies apud Cajetanum. Videbis etiam nostrum Lyranum in littera, & Hugonem Cardinalem, &c.

12.

Refert S. Lucas cap. 1. in Apostolorum actis. Divum Mathiam fuisse subrogatum per sortem in Judæ proditoris Apostolatu. De Apostolis, ceterisque fidelibus inibi vers. 23. subditur: *Et statuerunt duos, Joseph qui vocabatur Barsabas, qui cognominatus est Iustus; & Mathiam.* E toto septuaginta duorum numero discipulorum excellentiores ac digniores proponuntur ad electionem. Sed ne ut indignus repelli videretur Barsabas, communī omnium opinione *Iustus* proponitur: sed cecidit fors super Mathiam, quia qui apud homines non est in pretio, apud Deum ille nobilior atque dignior est. Nec enim semper sanctior est eligendus ad regimen, sed qui magis idoneus prudentiā excellit, & qui super alios consilio & litteris expeditior videtur. De Mathia sic S. Antoninus Florentinus Præful 1. part. tit. 6. cap. 2. scripsit: *Fuit in lege Domini doctissimus, corpore mundus, animo prudens, in solvendis questionibus sacra Scriptura acutus, in consilio providus, in sermocinatione expeditus, &c.* Verū inter moralites quæ in D. Mathiae electione reperi possunt, primam hanc Cornelius à Lapide adducit ad vers. ultim. cap. 1. Actuum Apostolorum, hisce verbis: *Primò sorte hac docuit Christus, in electione ad officia Ecclesiastica se nolle haber rationem consanguinitatis. Nam Ioseph consanguineo suo in Apostolatu prætulit Mathiam extraneum.* Fuit enim Barsabas iste frater trium Apostolorum filiorum Alphei, & cognatus Christi. Caveant enim Ecclesiæ Prelati (ait Guillelmus Ebroicensis Doctor super Psal. pænitent. 4. leet. 62.) ne affectu amore carnis & sanguinis, promoteant suos, nisi quantum expedit utilitatē Ecclesiæ: debent enim prævidere Ecclesiæ, & non personis, & præferre communem utilitatem amori privat. Ad quod agendum docuit eos Salvator suo exemplo, qui principatum Ecclesiæ contulit Petro, potius quam Ioanni suo consanguineo, aut Iacobo, &c. Et infra pergit idem Author: *Concludimus Prælatum non debere*

debere quoq;is colore scienter præferre ne-
potulum, aut qualemcumque consanguini-
neum ad Ecclesiasticam Prælaturam, nisi
estimetur secundum bonam conscientiam
idoneus. Quod si præsentes apud eum insti-
terint pro aliquo non idoneo, debet eos
exempli Christi repellere, disens: *Nescitis
quid petatis.*

§. III.

Feminarum consilium omnino
haud contemnas; multū
enim viros adjuvare solet.

13. **N**otum est illud Aurelii Victorini in vita Juliani Imperatoris: *Femi-
narum præcepta juvant maritos.* Misit Debbara, & vocavit Baracum maritum suum, ex Nangiaco, Petro Comestore, Hugone Cardinali, & aliis; qui ad imperium uxoris & ad ejus præceptum illico properavit, ut ejus consilium & exhortationem attendens, exequitioni mandaret. Divus enim Paulus ad Hebraeos cap. 11. vers. 32. Baracum vincen- tem regna per fidem extollit, non nisi quia, ut sentit Cardinalis Hugo ibid. tom. 7. uxoris suæ Debbaræ exhortationem audiens, illius fuit propheti- cum amplexatus consilium. Non enim dedecet strenuos viros quandoque dirigi aut regi bonarum præceptis feminarum, quibus & illi juvantur multoties ad feliciorem eventum. Veli in ipsa Debbaræ hoc reperit Stephanus Cantuarien- sis apud Tilmanum in Allegoriis ad cap. 4. Iudicum, inquiens: *Vel per Debbaram, quæ apis dicitur, scientia accipi-
tur: per Lapidoth, virum ejus (binomium enim virum ejus credunt fuisse S. Remigius, Primasius ad Hebraeos 11. & alii,) qui fulgor dicitur, bona vita in-
telligitur. Debbara regit Lapidoth (alias Baracum,) licet ipse dignior esset, quia homo: sic vita per scientiam debet regi.* Dignior & major homo feminæ minoris consilio regitur, & ab uxore cordata & sensata dirigitur; nam prudens vir sic se debet committere scientiæ bonæ ope- rationis, ut cùm hanc in femina noscit, hujus consilium non despiciat, nec contemnat præceptum; sed attentione prudenti uxori bonæ auscultetur be- nigne consilia, & observet ad exequitionem verba, his æquo examine ponde- ratis.

14. **S**cientiam feminæ prudentis Ste-
R.P. Mart. del Castillo, Paneg. Mar.

phanus suprà in Debbara commendavitis; quia Debbara apis interpretatur, cuius sedulitas in operando omnibus nota est. Apiculæ alterius argumentosæ Cæcilia, non bombum, sed clarissimi sermonis consilium amplectentes Valerianus ejus sponsus, & Tiburtius virginis germanus, mella in ejus legere verbis: cuius consilio ad Christi fidem adducti, & ipsos ad martyrium excitavit, & Deo in hoc opere & consilio gratissimè deser- vivit. Hinc Ecclesia decimo kalend. Decembri, in tercia ad Laudes anti- phona intonat: *Cæcilia famula tua, Do-
mine, quasi apis tibi argumentosa deser-
vit.* Cæcilia ut apis dulci sermonis elo- quio regit sponsum, & proprium fratrem ad cælestia dirigit; nam licet vir dig- nior ac fortior feminâ sit, nihilominus cùm cœlestia appetit, per scientiam re- ligiosæ ac probatæ uxoris debet dirigi & regi. Sisinnius consilium uxoris suæ Theodoræ amplectens, Christum coluit Romæ tempore Clementis. Similiter Hermogildus, Princeps Gothorum, & Regis Lemugildi filius, ad vocem & consilium uxoris suæ Juguldis professus fuit Christi fidem, tam pro temporalibus, quam pro spiritualibus bonis ac- quirendis. *Non enim qualitas personarum consulentium, sed natura consilii in omnibus observanda est;* inquietabat Sanctus Chrysostomus homilia de Conversio- ne Sancti Pauli.

15.

Nec Romanos laudo à Catone expro- bratos, omnibus gentibus imperasse ar- mis, ipsis verò in præceptis & consiliis uxores, quibus erant subjecti hi, quibus gentes subiectebantur cunctæ. Nec Sar- matas extollo sub imperio & consilio uxorum viventes; aut Spartanos, qui- bus præerant feminæ: verū id adnoto cum Alexandro ab Alex. lib. 4. dierum Genialium, cap. 8. illos fuisse semper vi- ctores matronarum consilio. Itaque Au- gustus nimis severus & vultu austerus, Livie uxoris suæ consilio, & pietate suum hostem sævissimum L. Cinnam vicit, & innatam suam deponendo seve- ritatem, conjugis suasione omnibus mansuetus & clemens fuit redditus, ex Suetonio in vita Augusti. Similiter Xerxes, cùm delectos Persarum consuleret Proceres, Artemisiam sæpè ad consul- tandum accersivit, cujus consilium & sententiam ferè sequitus fuit, ex Herodoto lib. 8. Ast aliquando ejus suasionem contemnens, turpissem Xerxes

HH fuit

fuit superatus à Græcis ad Salaminem, ex eodem Herodoto inibi. Consilia hæc cuiusne sunt, Proverb. cap. 31. vers. 3. 4. & 9. exarata: Ne dederis mulieribus substantiam tuam, &c. Noli regibus dare vinum, &c. Aperi ostium muto, &c. Discerne quod justum est, & judica inopem, & pauperem. Nonne fuisse præcepta Bethsabee Reginæ, matris Salomonis, quibus sapiens & prudens illa eruditivit illum? Sed proh! Non omnia suæ parentis consilia amplexatus est; averterunt enim mulieres cor ejus, & cùm esset senex, depravatum est cor ejus per mulieres, ut sequeretur Deos alienos. 3. Regum cap. 11. vers. 4. Aliter operatus David Salomonis parens, suscipiens Abigail pulchra feminæ consilium, Naval stulto pepercit, nec manus suas intinxit in sanguine peccatoris, propter benedictum eloquium, sive prudentissimæ feminæ piissimum consilium. 1. Regum, cap. 25. vers. 25. & 32. Annon Rebecca consilio Jacob præripuit optimam benedictionem? Gen. 27. vers. 6. & 42. Quod anteā jam in exemplo edocuerat Pater fidei Abraham, Genesis capite 26. quem iterato consilio suadebat uxor ejus Sarai, ut susciperet ancillam suam in uxorem, ut si non ex ipsa quæ sterili, saltem ex Agar ancilla Dei adimpleretur promissio in liberorum susceptione. Hoc fuit consilium sanctæ illius mulieris, ait Joannes Ferrus inibi, quod sic habuit in prelio Abrahamus, ut de eo inibi, vers. 2. dictum sit: Cumque ille acquiesceret deprecanti. Arias legit, Paruit Abraham uoci uxorū sua. Chaldaeus habet: Et obedivit Abram uoci Sarai. Arabicus translstulit, Acceptavit sermonem Sarai. Quippe consilium sanctæ feminæ libenter amplexatus est Abram, non libidine aut voluptate ductus, sed zelo habendi filios, ut Dei adimpleretur promissio; nondum enim polygamia prohibita erat. Quod pro nostro lemmate adnotans Hieronymus Oleaster annotation. ad mores, capite 16. Genesios, aiebat: Et audivit Abraham vocem Sarai. Docentur hæc etiam viri aliquando obedire uoci uxoris, cùm non contra divina præcepta suadent, quemadmodum Eva Adæ. Itaque si uxor, aut femina sensata est religiosa, ac Deum timens, in honore est habenda, cuius consilia sàpere sunt amplectenda pro feliori rerum eventu, & pro quocumque bono opere perficiendo. Hoc inuit suis verbis Seraphicus noster Do-

ctor Sanctus Bonaventura libro I. pharet. capite 8. inquiens: Nihil fortius muliere religiosa & prudente ad delinendum virum, & informandum ejus animum ad quodcumque voluerit. Profectò si prudens & religiosa est femina, ejus consilium quæ prudens & rectum, debet pia ac religiosa præmeditatione acceptari.

§. IV.

Primario bellorum Duci, ferè vitorialis gloriæ cupido, semper tribuitur palma triumphi, etiam si inferior miles, aut dux causa victoriarum fuerit.

Ego autem adducam ad te in loco torturantis Cisom Sisaram, &c. Et tradam eos in manu tua. Judicium cap. 4. vers. 7. Verba sunt ipsius Dei, ore Debboro prophetissæ prolata, promittentis Baraco de Sisara & curribus ejus triumphum, atque gloriosam victoriam. Atqui si Sisara ultimò erat tradendus in Iabellis manus, ab illa occidendus; si Debboro ductrix ac rectrix totius exercitus erat, ecce ista Dei nomine generali Duci & Israëlis exercitus Polemarcho victoriæ tribuere promittit, quandoquidem in hac vice ei non erat reputanda, nec ei adscribendus de Chananæis triumphus, ex vers. 9. Omitto litteram de ultima per Baracum Iabini vastatione, & regni ejus desolatione. Humano more, & quasi receptissimo mundi stylo Debboro Baracum alloquitur, ut eum efficacius alliciat ad pugnam, quem constituit super omnem exercitum Polemarchum: benè callens, sæculi Principes in bello victoriarum cupidos, multoties sine pugna triumphare, palmamque ab alio in prælio adeptam sibi præripere ad gloriam. Proh! quantum dolent in hoc eventu strenui milites, & validissimi inferiores duces. Quot victoriarum sunt desperatae propter supremi Ducis inanem gloriam! Illis enim adaptare possumus quod Cassiodorus Variarum lib. 6. epist. 10. scripsit: Triumphus sine pugna, sine labore palma, sine cæde victoria. Idcirco Plutarchus in Paulum Æmilium scribebat: Neque enim fas est, ut qui non jaculatur, destinatum ferat; neque qui locum non tenuit, is ferat palmarum; neque ut habeat socors successum;

neque

16.

17.

neque ut sit malus beatus. Nihilominus homo inanis cupidus gloriæ, cùm malus sit & socors, vult acclamari felix & beatus: exambit victoriarum palmarum, quam alter reportat in bello. Huic simile accidit, cùm Alexander Epiota Italiam devastare magno cum exercitu prætentaret adversus Brutios, & Lucanos. Transmeantem magnum flumen Alexandrum quidam Lucanus miles juxta fluminis oram gladio transfixit, quo facto victoria reportata est; sed non militi ab adulatoriis triumphus reputatur, sed Brutiorum Præfecto militum, nulla de strenuo milite, aut ejus nomine mentione facta; qui contra fortunæ gloriæ metas sive pugna triumphavit, & sine labore palmarum obtinuit victoriam in gloria, quam alter labore & agone apprehenderat in conflieti.

Memorare Lucium Syllam, cui omnia in victoriæ legi licuerunt, ut ait Salustius orat. 2. ad Caïum Cesarem: cumque reperies de præcepto Marii Metelli Dictatoris, Magistratusque supremi, Jugurtham viatum Romam detulisse, Mithridatemque Asiam crudelissimè devastantem compescuisse, Cinnæque dominationem fregisse. An tot victoriærum gloria concessa est Sylla pugnanti, annæ Mario Dictatori Romæ sedenti? Sanè Metello supremo Dictatori, non Sylla Duci invictissimo attributa est victoria, & pro illo, non pro isto acclamatus est triumphus. Simile huic accedit in hujus Novæ Hispaniæ, sive Mexicæ civitatis obsidione. Cùm enim Mexici Regem duo Duces ac debellatores validissimi insequerentur in bello, Gundisalvus de Sandoval, & Garcia Holguin; & huic fortuna plus succurreret in Regis Cuahutemoc apprehensione, exorta est inter hos duos prolixa contentio, cuinam victoria hæc decantanda ac tribuenda foret, an scilicet Gundisalvo, qui Garciam ad Regis capturam miserat; an verò huic Duci, qui cum suis militibus Mexicanum comprehendenderat Principem? Sed ab Hispaniarum Monarcha neutri viro concessa est gloria triumphi, sed supremo armorum Generali Ferdinando Cortesio, qui longè dissipatus sine pugna vicerat, sine labore triumpharat. Videsis Bern. Diaz Historiographum cap. 156. Erat enim Cortesius Doctor Ducum, & supremus bellorum Polemarchus, cui omnia in bello, tam in prosperis, quam in adversis, assueta

R. P. Mart. del Castillo, Paneg. Mar.

erant reputari. Itaque Alexander ab Alexandro lib. 1. cap. 22. scribebat sic: Ex duobus Imperatoribus in magistratu positis, illi qui in supremo gradu est, soli triumphare permisum: idè Consul cum Dictatore aut Pratore non triumphat, ne minor potestas majori aquata videatur; neve auspicio, qua majoris Magistratus sunt, cum minoribus confundantur; lièt Dictatorem & Magistrum equitum una triumphare sape legamus. Hinc tempore Imperatorum, in Jerosolymæ obsidione Titus Vespasianus, tanquam triumphans Imperator laureatus à populo, nihilominus apud Flavium Vespasianum patrem, tanquam de seditione suspectus accusatur, & conspirationis notâ multatus, delatus est apud Flavium, sibi velle victoriam è Iudeis in lauro & triumpho solummodo præripere, denegato triumpho parenti. Certè cùm abest gloriæ vana cupido, illi victoria tribuenda est, cujus auctoritate committitur bellum, & cujus expensis subsidia in suppeditis militantibus conceduntur.

Hoc typicè delineatum reperies pro utroque lemmate, Exodi cap. 17. vers. 5. ubi ait Dominus ad Moysen: Virgam qua percussisti fluvium, tolle in manu tua, & vade, &c. Fluvius percussus fuit Nilus, quem non Moyses virgâ, sed Aaron ejus frater fustigans, convertit in sanguinem, ex capite septimo Exodi, vers. 20. Nihilominus fluminis istum Dominus hæc nonaroni, sed ejus fratri attribuit Moysi: Virgam qua percussisti, &c. Mirabile atque sanguineum portentum non Moyses fuit operatus, sed Aaron frater ejus triennio senior: nec illa virga tunc Moysis virga dicebatur aut erat, sed Aaronis, ex eodem cap. 7. Exodi, vers. 9. Quare ergo non Aaroni, sed Moysi tantum tribuitur facinus in fluminis percussione, & non percutienti Aaroni seniori fratri? Quia Aaron, etsi major natu atque Sacerdos, tunc Supremo Ductatori Moysi erat inferior: Moyses autem supremum ac primarium in populo Magistratum agebat. Igitur tum propter honorem tanti Ducis, tumque ne Polemarchi exercituum gloria alteri, quam illi, ut par est, reputetur; quod ministerialiter Aaron operatur, hoc auctoritatè attribuendum est primo imperanti, & dum cum aliorum Duci. Videsis Divum Augustinum tom. 4. lib. 2. quest. 64. in Exodum.

H H h 2 Moyses